

5. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ ve AHLAK BİLGİSİ

ÇALIŞMA KİTABI

YAZAR

İBRAHİM ÇAĞLAR

**Yeni Maarif
Modeli'ne Göre**
Hazırlanmıştır.

Öğrenci
Merkezli
Etkinlikler

Yaşantı
Temelli
Öğrenme

Bağlam
Temelli
Öğrenme

Dijital
Yazılıya
Hazırlık
Sorumları

Detaylı
Video
Çözümler

İzleme
Testleri

Etkileşimli
Tahta
Desteği

İŞ BİRLİĞİ İLE

3D
YAYINLARI

**MUSTAFA KEMAL
ATATÜRK**

İ S T İ K L Â L M A R Ş I

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir îmânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dînin temeli
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

MEHMET AKİF ERSOY

ön söz

Değerli Öğrenciler, Saygıdeğer Veliler ve Kıymetli Öğretmenler,

Bu kitabımız, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı'nın belirlediği "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli"nin gereklilikleri esas alınarak hazırlanmıştır. Eğitim- öğretim sürecinde öğrencilerimize önemli bir destek sunacak olan bu eserde, müfredatta yer alan tüm beceri, değer ve yetkinlikler detaylıca işlenmiştir.

Bu eser, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde başarıya ulaşmanız için hazırlanmış kapsamlı bir kaynaktır. Günümüz dünyasında, dinî ve ahlaki değerlerin önemi giderek artmakta ve bu değerler toplumsal barışın, bireylerin huzurunun temel taşları olarak görülmektedir. Kitabımız, sadece bilginizi pekiştirmekle kalmayacak, aynı zamanda din ve kültüre dair kavrayışınızı da derinleştirecektir. Her bir etkinlik, sizi düşündürmeyi, sorgulamayı ve öğrendiklerinizi içselleştirmenizi amaçlamaktadır. Bu süreçte, dinamik bir öğrenme deneyimi yaşayarak, bilgiyi aktif bir şekilde keşfetmenizi umuyoruz.

Bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkürü borç bilirim. Özellikle, 3D Yayın Müdürü Emre ERDOĞAN'a, çalışmalarımıza değerli katkılarıyla destek veren ürün koordinatörü Nazlı Hilal UZUN'a, dizgi sürecinde büyük fedakarlık gösteren İrem KESKİN'e ve kitabımıza estetik bir dokunuş katan tasarımları için Yusuf Göksun DİKEÇ'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatınızda başarılar diler, bu kitabın sizlere rehberlik etmesini temenni ederiz. Unutmayın ki, bilgiye ulaşma yolculuğunuzda atacağınız her adım, sizi daha bilinçli ve duyarlı bireyler haline getirecektir.

İbrahim ÇAĞLAR

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1

ALLAH İNANCI

Evrendeki Mükemmel Düzen	6
Allah'ın Varlığı ve Birliği	16
Allah'ın Güzel İsimleri	24
Bir Sure Öğreniyorum: İhlas Suresi	32

ÜNİTE 2

NAMAZ

Allah'ın Huzurunda Olmak : Namaz İbadeti .	38
Namazın Kılınışı	44
Namazın İnsana Kazandırdıkları	56
Bir Dua Öğreniyorum: Tahhiyat Duası	62

ÜNİTE 3

KUR'ANI-I KERİM

Kur'an-ı Kerim'in İç Düzeni	66
Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri	76
Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları	86
Bir Sure Öğreniyorum: Kevser Suresi	96

ÜNİTE 4

PEYGAMBER KISSALARI

Allah'ın Elçileri: Peygamberler	100
Kur'an-ı Kerim'den Öğütler: Peygamber Kıssaları	108
Bir Sure Öğreniyorum: Kureyş Suresi	118

ÜNİTE 5

MİMARİMİZDEKİ DİNİ MOTİFLER

Dinin Mimarimize Etkisi	122
Camileri Tanıyalım	130
Kültürümüzden Cami Örnekleri	136

Dijital Yazılıya Hazırlık	143
-------------------------------------	-----

ALLAH İNANCI

1

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- Evrendeki Mükemmel Düzen
- Allah'ın Varlığı ve Birliği
- Allah'ın Güzel İsimleri
- Bir Sure Öğreniyorum: İhlas Suresi

ÖĞRENME ÇIKTILARI

DKAB.5.1.1. - Evrendeki mükemmel düzene ilişkin akıl yürütebilme.

DKAB.5.1.2. - Evrendeki mükemmel düzeni gözlem yoluyla fark edip Allah'ın (c.c.) varlığı ve birliğini gözleme dayalı tahmin edebilme.

DKAB.5.1.3. - Allah'ın (c.c.) güzel isimleri hakkında bilgi toplayabilme.

DKAB.5.1.4. - İhlas suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme.

Anahtar Kavramlar

Esmayihüsna, İhlas, Tevhid

Cevap Anahtarı ve Video Çözümlere ulaşmak için QR kodu okutunuz.

EVRENDEKİ MÜKEMMEL DÜZEN

1 Aşağıdaki ayetten çıkarılabilecek ilkelere tik (✓) işareti koyalım.

"Yedi göğü birbiriyle tam bir uygunluk içinde yaratan O'dur. Rahmanın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görebiliyor musun?"

(Mülk suresi, 3. ayet)

Gökyüzünün işleyişinde bir uygunluk vardır.

...

☐

Yaratılan varlıklarda uyum vardır.

...

☐

Doğa insan tarafından kirletilmiştir.

...

☐

Varlıklara bakıldığında bozukluk görülmez.

...

☐

Varlıkları uyumlu yaratan Allah'tır.

...

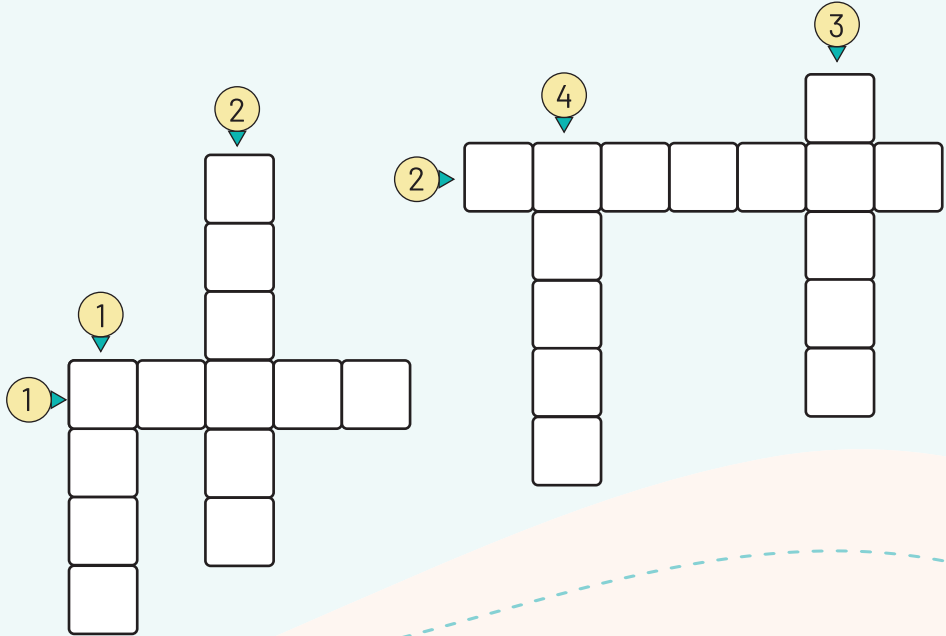
☐

Toplumlarda zaman içerisinde birçok karışıklık çıkmıştır.

...

☐

2 Kelimeleri bulmacadan bulalım. (Soldan sağa ya da yukarıdan aşağıya)

Soldan Sağa

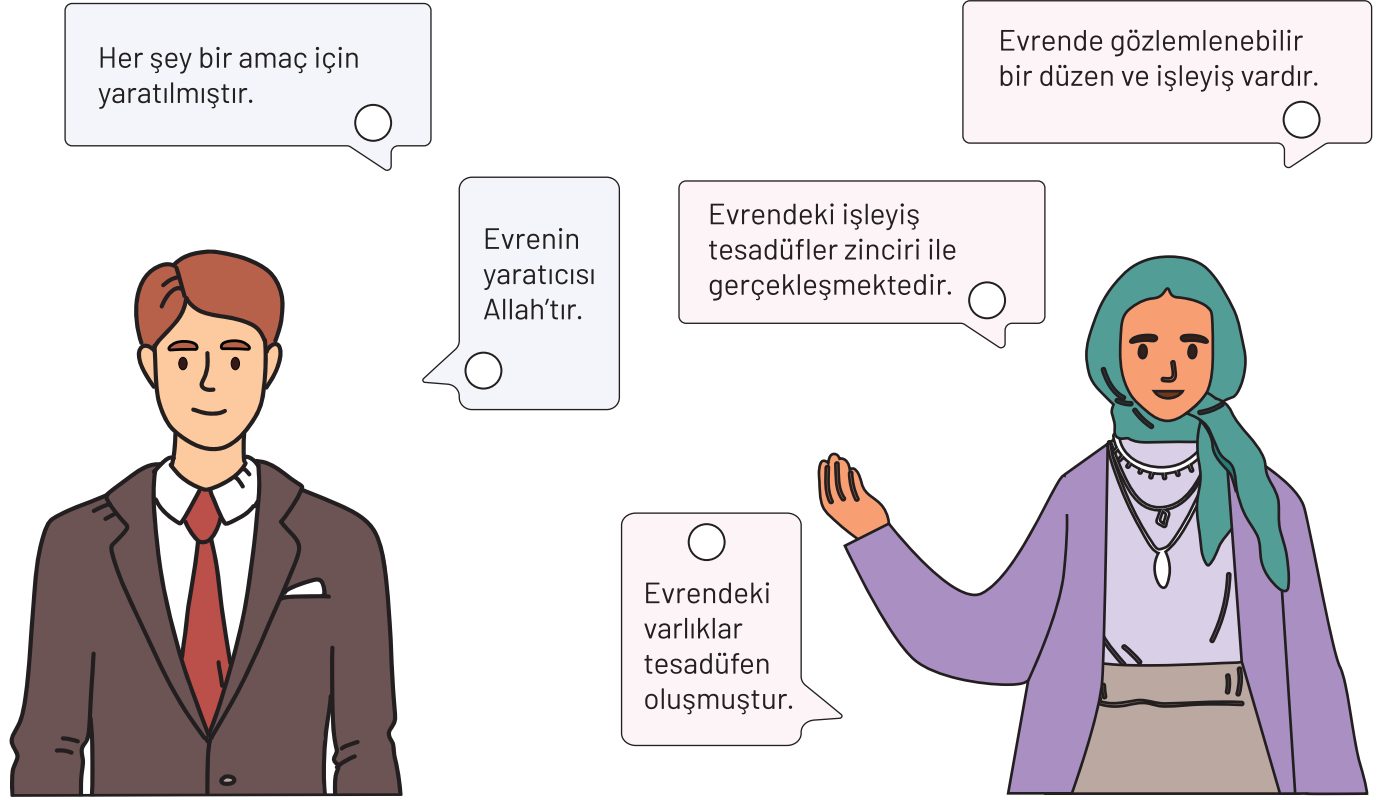
1. Evrenin yaratıcısı.
2. Rastlantı, rast gelmek, kendiliğinden olmak.

Yukarıdan Aşağıya

1. İnsanı diğer canlılardan ayıran özellik.
2. İnceleme sonucu elde edilen bilgi.
3. Evrendeki işleyin uyumlu olması.
4. Düzenli ve uyumlu bir bütün olarak düşünülen tüm varlıklar.

3

Verilen cümleler doğru ise tik (✓) yanlış ise çarpı (✗) işareti koyalım.

Her şey bir amaç için yaratılmıştır.

Evrenin yaratıcısı Allah'tır.

Evrendeki işleyiş tesadüfler zinciri ile gerçekleşmektedir.

Evrende gözlemlenebilir bir düzen ve işleyiş vardır.

Evrendeki varlıklar tesadüfen oluşmuştur.

4

Metinden çıkarılabilecek genellemelere (✓) işareti koyalım.

Evrenin kusursuz yaratılışını ve mükemmel işleyişini incelediğimizde, bu muhteşem düzenin şans eseri veya tesadüfen meydana gelmiş olamayacağını anlayabiliriz. Bir kusurun bulunması için özel çaba sarf edilse bile bir sonuç alınmaz. Öte yandan, bu eşsiz işleyişin ancak her şeyden üstün bir ilim, irade ve kudret sahibinin yaratması ve yönetmesiyle mümkün olduğu da anlaşılmaktadır.

- Evren kusursuz yaratılmıştır. ☐
- Evrende kusur bulmak için araştırma yapmalıyız. ☐
- Evrenin oluşumu şans eseri veya tesadüfen olmamıştır. ☐
- İnsanlar yaratılmış varlıklar arasında üstün bir yere sahiptir. ☐
- İnsanların bir arada yaşamaları iyi geçinmelerine bağlıdır. ☐
- Evrenin işleyişi üstün bir varlık tarafından yapılmış ve yönetilmektedir. ☐

5

Evrendeki her şeyin bir ölçü ve kurala göre var olmasına "evrendeki düzen" denir. Bu düzen, doğa yasalarıyla karşımıza çıkmaktadır. Doğa yasaları, evrenin her tarafında geçerli olmakta ve kusursuz işlemektedir. Allah'ın yarattıklarını kapsayan ve içinde yaşadığımız alana evren denir. Yaşadığımız gezegen olan Dünya ise evrenin içinde çok küçük bir parçadır.

Verilen metinden yola çıkarak evrenle ilgili ulaştığımız üç gözleminizi yazınız.

1. gözlem -----
2. gözlem -----
3. gözlem -----

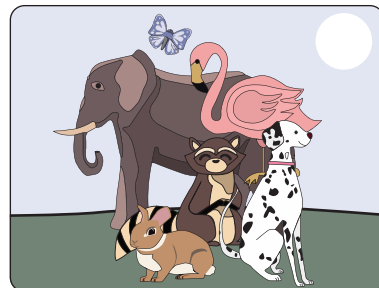
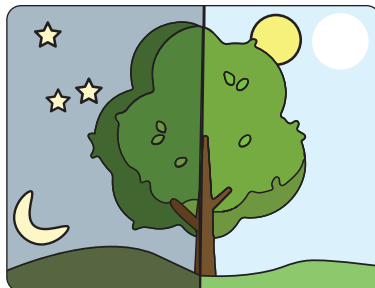
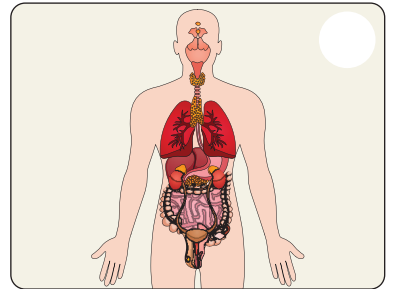
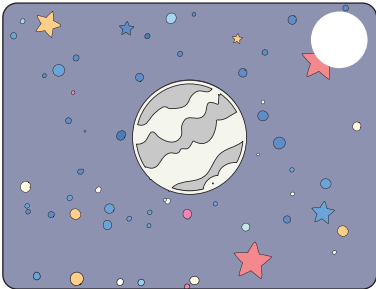
6

Aşağıdaki şiirlerde, evrendeki düzeni ifade eden örnekleri yanlarında verilen boşluklara yazınız. Dörtlükleri ise aşağıdaki görsellerle eşleştiriniz.

a. Evrendeki düzene ahenge şöyle bakıyor musun hayran hayran
Güneşin doğuşu, batışı, bir gülün açılışı veriyor mu sana heyecan
İlk baharda ağaçların çiçek açması, leyleklerin aynı bacaya konması
Ne yazıktır bazılarının bu harika olayları basit doğa vakası sanması

b. Her biri yörüngesinde şaşmadan dolanır milyarlarca seyyare
Milyonlarca ışık yılı mesafeler, kağıdı bile sayılmaz füze teyyare
Karada denizde çeşitli canlı nasıl neslini koruyor rızkını buluyor
Çiğdem, kardelen, tüm çiçekler nasıl zamanında açıyor ve soluyor

c. Vücudumuz nasıl bir harikadır hiç düşündünüz mü sizler
Kalbimiz organlara kan pompalar ciğerlerimiz kan temizler
Beyin öyle bir harika ki bilgisayar onun bir kötü taklidi
Anlamalısın ki tesadüf diyerek çözülmez bu nizamın kilidi

7

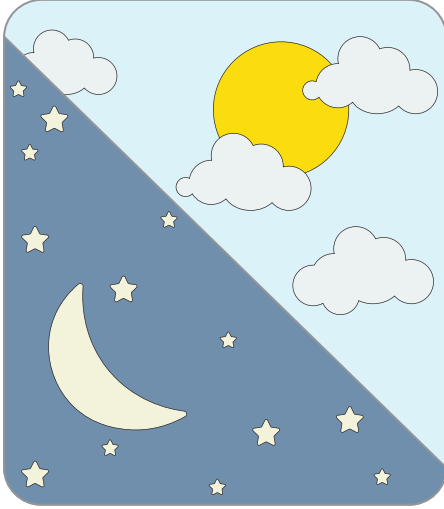
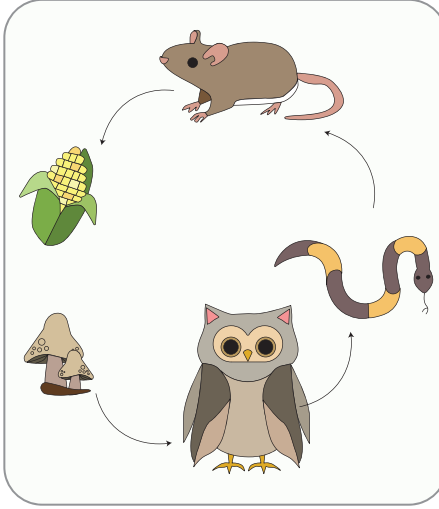
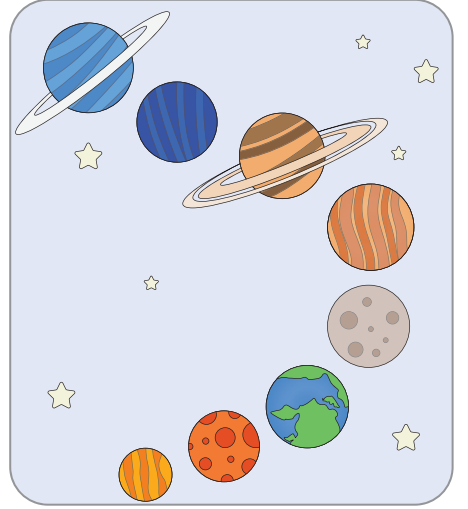
"Güneş'i aydınlatıcı, Ay'ı ise aydınlık yapan, yılların sayısını ve hesaplamayı bilesiniz diye ona menziller belirleyen O'dur. Allah bütün bunları hikmet ve fayda esasına göre yarattı. Bilme kabiliyetinde olanlar için de ayetlerini detaylı bir şekilde gözler önüne seriyor."

(Yunus suresi, 5. ayet)

Verilen ayetten yola çıkarak evrendeki düzenin insan yaşamını nasıl kolaylaştırdığını açıklayınız.

8

Aşağıdaki görsellerden evrendeki düzene örnek olanları tik (✓) işareti ile işaretleyiniz.

☐

☐

☐

☐

☐

☐

Eymen annesiyle birlikte kitap okuyordu. Babası da meyve yıkıyordu. Az sonra Eymen'in babası bir tepsi meyveyle geldi. Meyveler çok güzel görünüyordu. Eymen'in ağzı sulandı.

Baba: Hadi buyurun meyve yiyelim.

Anne: Her meyvenin kendine has bir tadı ve kokusu var, ne ilginç.

Eymen: Öğretmenimiz portakalda C vitamini var dedi.

Baba: Evet oğlum, portakalın vücudumuzun en çok C vitaminine ihtiyaç duyduğu kış mevsimine ait bir meyve olması da çok düşündürücüdür.

Eymen: Hiç böyle düşünmemiştim baba.

Baba: Baksana oğlum şu portakalın her hali bir mucize, özel olarak dilimlenmiş. Bir bütün halinde olsaydı o kadar sulu bir meyveyi yemek insan için zor olabilirdi. Ama Allah, portakalda küçük dilimler oluşturarak insanlara kolaylık sağlamış ve bir güzellik sunmuştur.

Anne: Kabuğu da sanki bir ambalaj gibi, dış etkilere karşı korur, bozulmasını önler, tat ve kokusunu muhafaza eder.

Eymen: Rengi de çok güzel.

Baba: Evet, Allah her meyveye değişik kokular, renkler, insanın damak zevkine uygun lezzetler vermiştir. Portakalın rengi de topraktan çıktığı için, çamur rengi olabilirdi ancak oldukça çekici bir renge sahiptir. Allah, portakala insanların hoşuna gidecek turuncu bir renk vermiş.

Eymen: O zaman Allah'ın yarattığı her şey mucizevi özelliklere sahiptir.

Anne: Evet, ancak biz sürekli bu mucizelerle karşılaştığımız için bazen bunları fark edemiyoruz.

Baba: Sanki her şey, "Bana bak, yaratıcını, sahibini tanı!" diye, dikkatleri çekmeye çalışıyor ve birbirleriyle yarışıyorlar.

1. Bu parçada verilmek istenen mesajı bir cümle ile yazınız.

2. Bu parçada evrendeki düzenle ilgili hangi örnekler verilmiştir? Yazınız.

3. Okuduğunuz parçada evrendeki düzenin kaynağı hangi nedene bağlanmıştır? Açıklayınız.

4. Okuduğunuz parçanın kahramanı siz olsaydınız yaşadığınız olay karşısında hangi sonuca varırdınız? Açıklayınız.

1. Günümüzde yapılan bilimsel çalışmalar, evrendeki fizik kanunların ve doğa koşullarının çok hassas bir dengeye sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu metinden aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Evren çok büyüktür.
- B) Doğa çok çeşitlilik içerir.
- C) Evrende bir uyum ve denge vardır.
- D) Evreni düzeni kendiliğinden oluşmuştur.

2. İnsanın ve diğer canlıların yaşayabilmesi için en ince ayrıntısına kadar tasarlanmış bir denge vardır. Bu denge bilim dünyasında "hassas ayar" olarak da bilinmektedir.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Evren tasarlanmıştır.
- B) Evrendeki düzen bozulmuştur.
- C) Evrende ince bir denge bulunmaktadır.
- D) Evren, canlıların yaşamasına elverişlidir.

3. Evrendeki canlılar ve olaylar ile bunların işleyişinde hayranlık uyandırıcı bir uyum vardır. Varlıkların kendi içerisinde ve tabiattaki diğer varlıklarla ahenk içerisinde devamlılığı, tutarlı bir yönetimin ve ince bir düzenin sonucudur.

Bu metinden aşağıdakilerin hangisine ulaşmaz?

- A) Canlılar arasında bir uyum vardır.
- B) İnsan, diğer canlılardan farklı özelliklere sahiptir.
- C) Evrendeki olayların işleyişi düzenlidir.
- D) Evrendeki uyum tutarlı bir yönetimin sonucudur.

4. Evrende mükemmel bir düzenin var olduğu ve hiçbir canlının boş ve anlamsız olmadığı; aksine belli bir amacının bulunduğu gözlemlenir.

Bu bilgilerden hareketle;

- I. İnsanın amacı rahat yaşamaktır.
- II. Evrendeki düzen gözlemlenebilir.
- III. Her canlının bir gayesi vardır.

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III

5. Evrendeki düzene ahenge şöyle bakıyor musun hayran hayran
- Güneşin doğuşu, batışı, bir gülün açılışı veriyor mu sana heyecan
- İlkbaharda ağaçların çiçek açması, leyleklerin aynı bacaya konması
- Ne yazıktır bazılarının bu harika olayları basit doğa vakası sanması

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Evrende bir düzen vardır.
- B) Yaratılan her şeyin bir faydası vardır.
- C) İnsanlar doğaya zarar vermektedir.
- D) Allah yarattıklarına sürekli nimetler verendir.

6. Aşağıdakilerden hangisi evrendeki düzene örnek verilemez?

- A) Sel felaketlerinin olması
- B) Gece ve gündüzün oluşumu
- C) Oksijen oranının canlı yaşamına uygun olması
- D) Gezegenlerin kendi yörüngelerindeki hareketi

7. Aşağıdakilerden hangisi evrendeki düzen ile ilgili doğru bir ifade değildir ?

- A) Atmosferi oluşturan değişik gazların belirli bir oranı vardır.
- B) Gezegenlerin birbirlerine uzaklık ve yakınlıkları, ölçülü bir biçimde ayarlanmıştır.
- C) Evrendeki varlıklar kendi aralarında uyumlu yaşamaya karar vermişlerdir.
- D) Evrende meydana gelebilecek en küçük bir aksaklık bile evrenin yok olmasına sebep olabilir.

8. Bilim insanlarının araştırmalarına göre evren, kurulmuş bir saat gibi mükemmel bir şekilde işlemektedir.

Bu metinden aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Evrende her şey farklı yaratılmıştır.
- B) Bilim insanları evreni araştırır.
- C) Evrendeki düzen gözlemlenebilir.
- D) Evrenin işleyişinde bir düzen vardır.

1. "Allah, yaratıp şekillendiren, ahenk veren ve düzene koyandır."

(A'lâ suresi, 2. ayet)

Ayette aşağıdakilerin hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Evrenin yaratıcısı ve düzenleyicisi Allah'tır.
B) Yaratılan her şeyin başlangıcı ve sonu vardır.
C) Her şey bir amaç için yaratılmıştır.
D) Evrende her şey birbirinden farklı yaratılmıştır.
2. Müslüman düşünürler, tarih boyunca yaratıcının varlığını ispat için farklı deliller ortaya koymuşlardır. Bunlardan biri de "gaye ve nizam delili"dir. Bu delilin özü, evrende mükemmel bir düzenin var olduğu ve hiçbir varlığın boş ve anlamsız olmadığı; aksine belli bir amacının bulunduğu düşüncesine dayanır.

Bu metinde anlatılan delil neyi kanıtlamaktadır?

- A) Evren varlığı
B) İnsanların birliği
C) Allah'ın varlığı
D) Canlıların yaşam hakkı

3. Aşağıdaki ayetlerden hangisi Allah'ın evreni yaratması ve düzenlemesi ile ilgili değildir?

A) "Allah, yaratıp şekillendiren, ahenk veren ve düzene koyandır."

(A'lâ suresi, 2. ayet)

B) "Allah her şeyin yaratıcısıdır. Her şeyi koruyup yöneten de O'dur."

(Zümer suresi, 62. ayet)

C) "Allah, yeryüzünde olanların hepsini sizin için yaratan, sonra göğe yönelip onları yedi gök hâlinde düzenleyendir..."

(Bakara suresi, 29. ayet)

D) "... Ey kavmim! Siz bununla yalnızca imtihan edildiniz. Doğrusu sizin Rabbiniz ancak Rahman'dır. Öyleyse bana uyun ve emrime itaat edin."

(Taha suresi, 90. ayet)

4. "Allah'ın, göklerde ve yerde bulunan şeyleri hizmetinize verdiğini, nimetlerini gizli ve açık olarak önünüze bolca serdiğini görmez misiniz?"

(Lokman suresi, 20. ayet)

Bu ayetten hareketle;

- I. Nimetleri veren Allah'tır.
II. İnsan, Allah'a karşı nankörlük etmektedir.
III. Allah varlıkları insanın kullanımına sunmuştur.

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve III

5. İnsan, güzel bir sanat eseri gördüğünde onu beğenir ve bunu yapanın kim olduğunu, bunu nasıl başardığını öğrenmeye çalışır. Ancak aynı kişi, kendi varlığındaki mükemmellikleri ve bunu yaratanın kim olduğunu düşünüp onun varlığını kavramaya gayret etmez.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzel sanat eserlerini takdir etmeliyiz.
B) İnsan, yaratıcısını düşünüp anlamaya çalışmalıdır.
C) Sanat eserlerinin başarısı sanatçıdan kaynaklanır.
D) İnsanlar sanat eserleri üzerine düşünmelidirler.

6. Evreni ve içindekileri yaratan Allah bu düzenin ahenk içinde devam etmesini de sağlamaktadır. Bu konuyla ilgili Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur: "Biz yeryüzünü bir döşek, dağları da onun için birer kazık kılmadık mı? Sizi çift çift yarattık, uykunuzu dinlenme vakti kıldık, geceyi bir örtü yaptık, gündüzü geçimi sağlama vakti kıldık, üstünüze yedi kat sağlam gök bina ettik, parlak ışık veren güneşi var ettik, taneler, bitkiler ve ağaçları sarmaş dolaş bahçeler yetiştirmek için yoğunlaşmış bulutlardan bol yağmur indirdik."

(Nebe suresi, 6-16. ayetler)

Bu metinden aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Her şeyin yaratıcısı Allah'tır.
B) Evrende işleyen bir düzen vardır.
C) Evrendeki düzen insanın varlığına bağlıdır.
D) Kur'an'da evrendeki düzene örnekler verilmiştir.

7. Koyunlar üşüyünce birbirlerine yaklaşırlar. Üşüyen köpek yavruları, annelerinin kucağına sokulurlar. Soğuğu ve sıcaklığı yaratan Allah, soğuk ve sıcaklığı hissetme özelliğini tüm canlılara vermiştir. Eğer canlılar hissetmeselerdi, tedbir alamazlardı. Bu yüzden soğuktan donarak, sıcakta yanarak ölebilirlerdi.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Sıcakta yaşayan canlılar vardır.
B) Allah canlıları uyumlu ve dengeli yaratmıştır.
C) Evrende yaşamanın bazı zorlukları vardır.
D) Doğada çok sayıda canlı yaşamaktadır.

8. Bütün evren, tavanı gökyüzü olan bir ev gibidir. İnsan, boyalarla süslenmiş, altınla kaplanmış bir eve girdiğinde şaşırır ve hayran kalır. Diğer taraftan insan evrenin zeminini, çatısını, havasını, içerisindeki varlıkların güzelliklerini, canlılarının şaşkınlık verici hallerini ve onun süslerinin eşsizliğini fark etmez. Oysaki bu evin (evrenin) yanında, diğer evin hiçbir kıymeti yoktur. Evren Allah'ın tek başına yarattığı ve düzenini sağladığı evdir.

Bu metinden aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan evrenin güzelliklerini fark etmeyebilir.
B) Her canlı kendi varlığına uygun bir yerde yaşamaktadır.
C) Evren, Allah'ın yarattığı ve düzenlediği bir ev gibidir.
D) Evrenin yanında insanın yaptığı bir yapı kıymetsiz kalır.

9. "Yeryüzünde birbirine komşu toprak parçaları, üzüm bağları, ekin tarlaları, hurma ağaçları vardır. Bütün bunlar bir suyla sulanır. Ama tatları birbirinden farklıdır. Bunlarda aklını kullanan kimseler için (Allah'ın varlığını gösteren) deliller vardır."

(Ra'd suresi, 4. ayet)

Bu ayette aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Yeryüzünde birçok canlı vardır.
- B) Varlıklardan hareketle yaratıcıya ulaşılabilir.
- C) Meyvelerin tatları birbirinden farklıdır.
- D) Bitkiler su sayesinde hayatta kalmaktadır

10. İslam düşüncesine göre evrendeki varlıklar ve olaylar ile bunların işleyişinde hayranlık uyandırıcı bir uyum vardır. Varlıkların kendi içerisinde ve doğadaki diğer varlıklarla ahenk içerisinde devamlılığı, tutarlı bir yönetimin ve ince bir düzenin sonucudur.

Bu metinden aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Evrende bir işleyiş vardır.
- B) Evrendeki uyum hayranlık uyandırır.
- C) İnsan evrene karşı saygı duymalıdır.
- D) Evrendeki uyum bir yönetim ile mümkündür.

11. İnsan, çevresini gözlemler, gördükleri üzerine düşünür. Bunlar hakkında araştırma yaparak olaylar arasında ilişki kurar. Bu şekilde evrende gezegenlerden insanlara, bitkilerden hayvanlara kadar her şeyin bir uyum ve denge içerisinde olduğunu görür.

Bu metinden aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Evrende bir düzen vardır.
- B) Evren rastgele oluşmuştur.
- C) İnsan, düşünebilen bir varlıktır.
- D) İnsan, evrendeki uyumu gözlemleyebilir.

12. Kur'an'da göklerin yedi tabakadan oluştuğu, yıldızların birer kandil gibi gökyüzünü süslediği, gece ve gündüzün birbirinin peşi sıra geldiği, Ay ve Güneş'in belli bir yörüngede süzüldüğü, yağmurun müjdecisi olan bulutların akıp gittiği gibi örnekler verilir. Evrenin oyun ve eğlence olsun diye yaratılmadığı, düşünme ve ibret alma yeri olduğu belirtilmiştir.

Bu metinde aşağıdaki konuların hangisine değinilmemiştir?

- A) Evrenin sonunun nasıl olacağına
- B) Evrendeki uyum ve düzene
- C) Evrendeki düzenin işleyişine
- D) Evrenin boşu boşuna yaratılmadığına

13. Evrendeki tabiat olaylarının gerçekleşmesi doğal dengenin korunmasını sağlar. Örneğin insan susadığında vücut, su içme ihtiyacı hissederek. Benzer şekilde yeryüzündeki varlıkların su ihtiyacının karşılanması için su döngüsü gerçekleşir. Bu süreç, evrendeki hiçbir şeyin tesadüfen olmadığını aksine her şeyin mükemmel bir düzen içinde gerçekleştiğini gösterir.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Su buharlaşarak havaya karışır.
- B) Evren çok büyük bir yerdir.
- C) Evrende bir uyum ve denge vardır.
- D) Çeşitli tabiat olayları vardır.

ALLAH'IN VARLIĞI VE BİRLİĞİ

1 Verilen cümleler doğru ise tik (✓) yanlış ise çarpı (✗) işareti koyalım.

Evrende mükemmel bir düzen ve uyum vardır. Bu düzen de belli yasalara ve kurallara bağlıdır. Buna yerçeki-
mini örnek verebiliriz. Bu sebeple evrendeki olaylar neden sonuç ilişkisi kurularak anlaşılabilir. Hava
olayları önceden tahmin edilebilir. Büyük oranda da bu tahminler tutmaktadır. Çünkü hiçbir varlık,
Allah'ın yarattığı düzenin dışına çıkamaz. Zaten canlılar bu düzen sayesinde yaşamlarını devam ettirebilmek-
tedir. İşte bu düzen, Allah tarafından yaratılmış ve tek sahibi de O'dur.

Evren karmaşık bir yerdir.

☐

Evrendeki düzen yasalarla korunmuştur.

☐

Evrendeki kurallar kişiye göre değişiklik gösterebilir.

☐

Hava tahminleri rastgele yapılmaktadır.

☐

Evrendeki düzen canlıların yaşamı için çok önemlidir.

☐

Evrendeki düzenden Allah'ın varlığına ve birliğine ulaşılır.

☐

2 Metinden hareketle Allah'ın birliği ve evrendeki düzen arasındaki ilişkiyi değerlendirip yazınız.

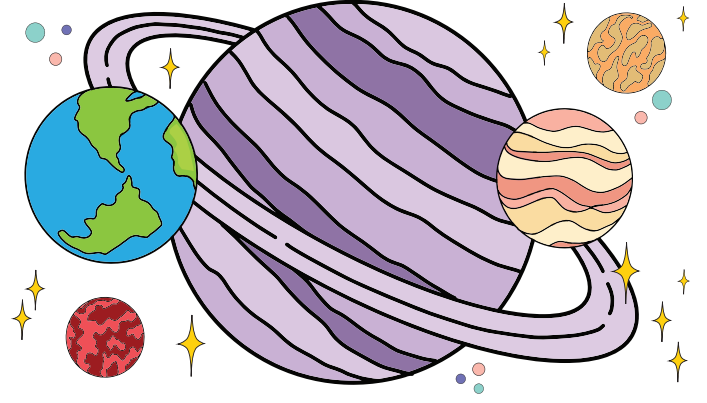
Küçük bir köyde veya bir mahallede iki muhtar bulunsa, köyün düzeni bozulur. Çünkü aynı güce ve
yetkiye sahip olan kişilerin kararları çatışabilir. Birinin koyduğu bir kuralı diğeri kaldırabilir. Bu
durumda o kural hem var hem yok olmalıdır. Ancak iki zıt şeyin bir arada olması mümkün değildir. Kural
ya vardır ya da yoktur. Bu yüzden bir köyün bir muhtarı vardır. Bu örneği evren için de verebiliriz.

3

Bu tanımın hangi kavrama ait olduğunu yazınız.

Bütün evrenin yaratıcısı olan Allah'ın bir tek ilah olduğuna, eşi, benzeri ve ortağı olmadığına iman etmek anlamına gelir.

4

Bu metinden ulaştığınız ilkeyi yazınız.

"Sanat sanatkârıyla sanattır. Ressamsız resim, hattatsız hat, mühendissiz makine, kâtipsiz harf, mucitsiz icat olamaz."

5

Aşağıdaki cümlelerden tevhit kavramı ile ilgili doğru olanlara tik (✓) işareti koyunuz.

Allah vardır ve birdir.

☐

Kulluk birçok kişiye yapılabilir.

☐

Yaratılmış varlıklara bakarak Allah'a benzediklerini görebiliriz.

☐

Allah'tan başka ilah yoktur.

☐

Allah'tan başkasına ibadet edilmez.

☐

- 6 Bir arkeolog kazı yapmaktadır. Kazı sırasında çok eski zamanlardan kalan kılıç, kalkan ve süs eşyaları bulur. Bulduklarını hemen incelemeye başlar. Aklına hemen bu eserleri kimin yaptığı sorusu gelir. İnceledikçe eserlere ve bu eserleri yapanlara hayranlığı artar. Ardından daha çok eser bulmayı düşünerek kazı yapmaya devam eder. Bu sefer de bir insan kalıntılarına ulaşır. Ulaştığı insan kalıntısının iskelet yapısı büyük oranda sağlam kalmıştır. İskelete bakarken az önceki eserler için bunu kim yapmış diye düşünüyorum da bu iskelet için neden aynısını düşünmüyorum diye kendisini sorgular. İnsana göre çok daha basit olan bir kılıcın kendiliğinden olması mümkün değildir. Mutlaka onu yapan bir varlık vardır. O zaman insan, diğer canlılar ve evren kendiliğinden olabilir mi? Bunların da bir yaparı olmak zorunda değil miydi? Kafası karışan arkeolog bir süre düşündükten sonra kainatta ki bu mükemmel düzenin de bir yaratıcısı ve sahibi olduğunu fark eder. Bu yüce yaratıcı ise Allah'tır.

Metne göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a. Bir kılıç kendiliğinden oluşabilir mi? Açıklayınız.

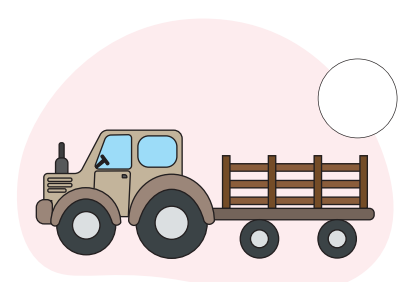
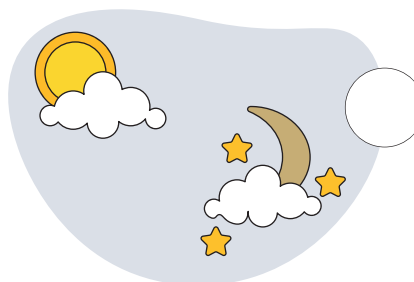
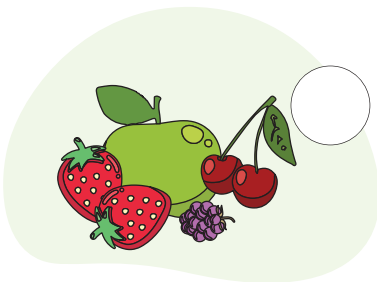
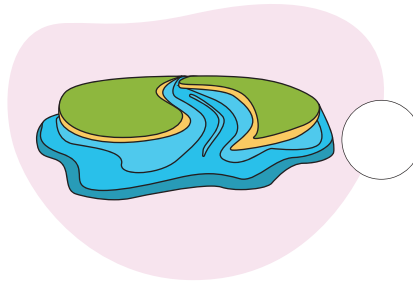
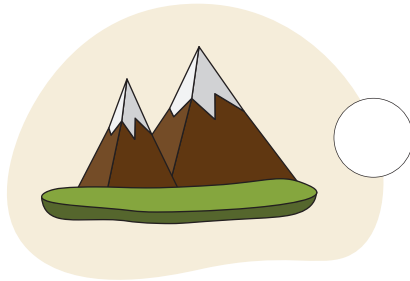
b. Etrafımızda gördüğümüz varlıklar kendiliğinden oluşabilir mi? Açıklayınız.

c. Evrende gözlemlediğimiz sayısız güzellikler ve mükemmel denge kendiliğinden mi oluştu? Açıklayınız.

- 7 "Yeri döşeyen, onda oturaklı dağlar ve ırmaklar yaratan ve orada bütün meyvelerden çiftler çiftler yaratan O'dur. Geceyi de gündüzün üzerine O örtüyor. Şüphesiz bütün bunlarda düşünen bir toplum için ibretler vardır."

(Rad suresi, 3. ayet)

Verilen ayet aşağıdaki görsellerden hangileri ile ilişkilendirilebilir? Tik (✓) işareti koyunuz.

8

Verilen kavramların altına uygun ifadelerin harflerini yazınız.

Tevhit

Şirk

- a. Allah'ın bir ve ibadet edilecek tek ilah olduğunu bilmektir.
- b. Allah'a inanmakla birlikte başka varlıkları da tanrı kabul etmektir.
- c. Allah'ın eşi, benzeri ve ortağı olmadığını bilmektir.
- ç. Allah'a başka bir varlığı denk görmek demektir.
- d. Allah'ın her şeyi yoktan var eden ve her şeyin sahibi olduğunu bilmektir.
- e. Allah'ın, hiçbir varlığa benzemeyeceğini bilmektir.

9

"Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka ilahlar olsaydı kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu..."

(Enbiya suresi, 22. ayet)

Verilen ayetten yola çıkarak evrenden örnekler vererek Allah'ın birliğini açıklayınız.

10

Kendi vücudumuza baktığımızda, bir düzenin olduğunu kolayca görebiliriz. Allah; insanı el, yüz, ayak, göz gibi organlarıyla en güzel şekilde yaratmıştır. Mükemmel vücudumuzda organlarımız, birbiriyle uyumlu ve düzenli olarak çalışır. Organlarımız arasındaki bu düzenli ve uyumlu çalışma bizim sağlıklı yaşamamızı sağlar. Solunum sistemimizin uyumlu çalışmasıyla rahatça nefes alıp veriyor, sindirim sistemimizin düzenli çalışmasıyla da yediğimiz besinleri sindirebiliyoruz. Yine beynimizin düzenli ve uyumlu çalışmasıyla düşünebiliyor, kavıyor ve bilgi ediniyoruz. Bilim insanlarının araştırmalarına göre insan beyninde on milyar hücre bulunduğu, bu hücreler arasında sayılamayacak kadar çok haberleşme bağlantılarının bulunduğu tespit edilmiştir. Yüce Allah Kur'an'da şöyle buyurmaktadır: "Ey insan! Seni yaratan, şekillendirip ölçülü yapan, dilediği bir biçimde seni oluşturan cömert Rabbine karşı seni ne aldattı?"

(İnfitar suresi, 7-8. ayetler)

Bu parçada anlatılmak istenen asıl düşünce nedir? Yazınız.

1. "Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka tanrılar bulunsaydı kesinlikle yerin göğün düzeni bozulurdu."
(Enbiya suresi, 22. ayet)

Ayette aşağıdakilerin hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Allah'ın affediciliği
- B) Allah'ın birliği
- C) Allah'ın merhameti
- D) Allah'ın adaleti

2. Evrende mükemmel bir uyum ve düzen gözlemlenmektedir. Yaratıcı güç, tek olmasaydı bu uyum ve düzen hiçbir zaman oluşamazdı. Çünkü birden fazla yaratıcı gücün olması iradelerin ve güçlerin çatışmasına neden olur. Bu durumda da evrendeki uyum ve düzen hemen bozulurdu. Oysa evrende en küçük bir çiçekten en büyük gezegene kadar bir uyum vardır.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah tektir.
- B) Çiçekler güzeldir.
- C) Gezegenler büyüktür.
- D) Evrendeki düzen bozulabilir.

3. **Aşağıdaki ayetlerden hangisinde Allah'ın birliğine değinilmemiştir?**

A) "Hepinizin ilâhı, tek ilâh olan Allah'tır. O'ndan başka ilâh yoktur. O, Rahmân ve Rahîm'dir."

(Bakara suresi, 163. ayet)

B) "Allah ki, O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O, ebedidir. Varlığı kendinde olup bütün kâinatı yönetendir."

(Âl-i İmrân suresi, 2. ayet)

C) "Size bir selâm verildiği zaman, ondan daha güzeliyle veya aynı selâmla karşılık verin."

(Nisa suresi, 86. ayet)

D) "Sizi rahimlerde dilediği gibi şekillendiren de Allah'tır. O'ndan başka ilâh yoktur. O, kudreti dâimâ üstün gelen, her hükmü ve işi hikmetli ve sağlam olandır."

(Âl-i İmrân suresi, 6. ayet)

4. "Dünyayı ve insanı en güzel şekilde yaratan, canlılar için nimetler var eden Allah bir ve tektir. Varlıklar arasında görülen uyum ve düzen ancak tüm bunları yaratanın bir ve tek olması ile gerçekleşir.

Bu ayetten hareketle;

- I. Nimetleri veren Allah'tır.
- II. Allah vardır ve birdir.
- III. Allah'ın birliği ve evrendeki uyum ilişkilidir.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) I, II ve III

